

LOBBYING W ŻYCIU PUBLICZNYM
(wykład; prof. zw. dr hab. Karol B. Janowski).
30 godz. (wersja skrócona – 15 godz.)

Program przedmiotu

a) Cele i zadania do osiągnięcia:

Sprowadzają się one do wzbogacenia wiedzy absolwentów Uczelni o problematykę polityki, w tym osobiście władzy politycznej. Po wtóre, idzie o ukazanie relacji występujących między nią a grupami interesu (nacisku), dążącymi do realizacji swych potrzeb. Studenci zostaną zapoznani z właściwościami strukturalno-funkcjonalnymi zorganizowanych grup interesu oraz stosowanymi przez nie środkami i sposobami dla realizacji założonych celów. Szczególna uwaga zostanie skoncentrowana na analizie lobbyingu, jego doktrynalnych i konstytucyjno-prawnych podstawach działania, funkcji, zadań, zasad, struktury i mechanizmów funkcjonowania oraz roli społeczno-politycznej i ekonomicznej.

b) Podstawowe treści kształcenia:

1. Korzystanie z inspiracji i dorobku następujących dyscyplin: nauki prawne, socjologii, organizacji i zarządzania, socjologii stosunków politycznych, psychologii.
2. Społeczne oraz prawne i polityczne aspekty, prawne gwarancje i ograniczenia realizacji interesów.
3. Wielość, różnorodność, różnorodność form i przejawów zorganizowania we współczesnych społeczeństwach; aspekty porównawcze – „społeczeństwo obywatelskie” (wysoki stopień zorganizowania, tradycje obywatelskie, samorządność) w krajach rozwiniętego rynku i demokracji a procesy odtwarzania naturalnych (w opozycji do sterowania procedurami administracyjno-państwowymi) mechanizmów zorganizowania w Polsce,

Literatura:

a) główna:

Ehrlich S.: *Władza i interesy*. Warszawa 1974.

Jasiecki K., Mołęda-Zdziech M., Kurczewska U.: *Lobbing*. Kraków 2000.

Janowski K. B.: [KTO WLADA W POLSCE.pdf](http://www.astercity.net/~janowski/publikacje.htm), <http://www.astercity.net/~janowski/publikacje.htm>.

Kurczewska U., Mołęda-Zdziech M.: *Lobbing w Unii Europejskiej*. Warszawa 2002.

b) uzupełniająca:

Clamen M.: *Lobbing i jego sekrety*. Warszawa 2005.

Dobro wspólne. Władza. Korupcja. Konflikt interesów w życiu publicznym. Red. E. Popławska. Wyd. Instytut Spraw Publicznych. Warszawa 1997

Cialdini R.: *Wywieranie wpływu na ludzi*. Gdańsk 1996.

Forward S., Frazier D.: *Szantaż emocjonalny. Jak się obronić przed manipulacją i wykorzystaniem*. Gdańsk 1999.

Leary M.: *Wywieranie wrażenia na innych. O sztuce autoreprezentacji*. Gdańsk 1999.

Pawłowska A.: *Władza. Elity. Biurokracja. Studium z socjologii polityki*. Lublin 1998.

Pietraś J.P.: *Decydowanie polityczne*. Warszawa-Kraków 1998.

Poeple and Parliament in the European Union. By Jean Blondel, Richard Sinnott and Palle Svensson. Clarendon Press Oxford, 1998.

Rose-Ackerman S.: *Korupcja i rządy. Przyczyny, skutki i drogi reform*. Fundacja im. S. Batorego, Warszawa 2001.

Zięba A.: *Parlament Wielkiej Brytanii*. Warszawa 1994.

Zwierzchowski K.: *Organizacje interesów grupowych a Kongres Stanów Zjednoczonych Ameryki*. Katowice 1993.

c) Ustawy:

Ustawa o służbie cywilnej z 18 grudnia 1998. Dz.U. nr 49 z 1999, poz. 483.

Ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Ujednolicony tekst ustawy z 9 maja 1996, według stanu prawnego na dzień 1997 r. Dz.U. nr 73 z 1996, poz. 350; nr 137 z 1966, poz. 638; nr 28 z 1997, poz. 153; nr 98, poz. 604; nr 106 z 1997, poz. 679.

Ustawa o zamówieniach publicznych z 10 czerwca 1994 r. Dz.U. nr 119 z 1998, poz. 773 wraz ze zmianą Ustawy z 8 kwietnia 1999. Dz.U. nr 45 z 1999, poz. 437.

Ustawa z 21 sierpnia 1997 o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Dz.U. nr 106 z 1997, poz. 679.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 nr 96 poz. 873).

http://www.mpips.gov.pl/pliki_do_pobrania/Ustawa240403_o_pozytku_publicznym_i_wolontariacie.rtf

d) Internet:

Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbyngowej w procesie stanowienia prawa. Dz.U. 2005 nr 169 poz. 1414,

<http://isip.sejm.gov.pl/servlet/Search?todo=file&id=WDU20051691414&type=2&name=D20051414.pdf>

Projekt ustawy o działalności lobbyngowej (10.10.03) http://ks.sejm.gov.pl/proc4/projekty/2188_p.htm

(14.11.04)

Formy i metody nauczania: **wykład**.

TEMATY

L.p.	Temat	Ilość godz.
1.	Wprowadzenie do wykładu. Współczesne ujęcie polityki. Polityka, prawo, moralność – relacje i zależności. Socjotechniczne i etyczne aspekty władzy. Idea „społeczeństwa obywatelskiego”.	2
2.	Decyzje i procesy decyzyjne. Pojęcie decyzji politycznej. Pojęcie oraz elementy procesu decyzyjnego. Typologia decyzji i procesów decyzyjnych. Zagadnienia tzw. racjonalizacji decyzji politycznych.	3
3.	Kategoria interesu - istota, jej znaczenie dla wyjaśniania działań i decyzji politycznych. Konflikt interesów a konflikt polityczny. Sposoby artykułowania, reprezentowania, agregowania, konfrontacji i selekcji interesów jednostkowych, grupowych i instytucjonalnych w społeczeństwie.	2
4.	Grupa interesów i grupa nacisku – terminologia, istota, typy, struktura, funkcje, przesłanki i uwarunkowania wpływów; mechanizmy działania.	2
5.	Siła grupy interesu oraz czynniki określające jej zdolności wpływania na procesy decyzyjne.	2
6.	Grupy interesów a polityka. Relacje „zorganizowanych grup interesu” wobec partii politycznych. Pozytywne i negatywne aspekty rzecznictwa interesów.	2
7.	Lobbying – pojęcie, definicje. Historyczne i współczesne formy lobbyingu. Modele lobbyingu - amerykański, kanadyjski i australijski – oraz regulacje prawne. Lobbying w Europie.	3
8.	Zakres przedmiotowy i adresaci działalności lobbyingowej. Lobbying a różne formy komunikacji. Perswazja i manipulacja.	2
9.	Strategie i metody lobbyingu. Narzędzia i instrumenty lobbyingu. Praktyka lobbyingu; doświadczenia Dan Mastroarco.	2
10.	Lobby w parlamencie oraz samorządzie terytorialnym oraz wobec administracji – cele, formy i metody wpływania na proces legislacyjny oraz władze wykonawcze; sposoby wpływania na proces i procedury decyzyjne. Ciała doradcze – miejsce i rola w procesie podejmowania decyzji a wpływanie na nie grup interesów (ekspertyza i rola ekspertów – neutralność czy zaangażowanie). Lobbying a sądownictwo; specyfika wywierania wpływu.	3
11.	Nowoczesne środki i metody wpływania na opinię publiczną w służbie lobbyingu (prasa – specyficzną grupą nacisku). Organizacje pozarządowe (non profit) – podstawowym ogniwem lobbyingu.	2
12.	Lobbying w Unii Europejskiej. Rzecznictwo polskich interesów w UE	2
13.	Demokracja, racjonalność i jawność procesów politycznych i społecznych, praworządność, niezależność sądownictwa, niezależna opinia społeczna – jako czynniki korygujące wynaturzenia lobbyingu. Ustawodawstwo wobec zagrożeń niesionych przez lobbying; .	3
Razem		30

Wymagania wykładowcy:

Przyswojenie przez studentów wiedzy przedstawionej w trakcie wykładu oraz w podręczniku; jej poziom stwierdzony w toku egzaminu pisemnego bądź ustnego; podobnie w przypadku zaliczenia na ocenę. Natomiast w przypadku wpisu „zaliczenie” – warunkiem jego dokonania jest wysłuchanie wykładu.

Warszawa, 2009.